

Pravda - oddělenost

Hérakleitos (zl. B 108) vyčítal lidem, že si neuvědomují, že nepoznávají, nedospívají k tomu, že „moudrost je ode všeho oddělena“. Vytýkal sice velmi kriticky leccos také Pythagorovi (nezval jej dokonce „zakladatelem tlachalů“, zl. B 81), ale v tomto zmíněném bodě pabuje přesto mezi oběma shoda (pokud dáme na podání, že Pythagoras vymyslel jméno pro „filosofii“). Tak jako u Pythagory můžeme za slovo SOFIA bez problémů dosadit slovo ALÉTHEIA, můžeme tak učinit i v Hérakleitově zlomku. Pak pro Pythagoru platí, že filosof nedrží pravdu, nemá ji ve svém držení, ale vztahuje se k ní v lásce a touze po ní, Hérakleitos to ještě zesiluje a prohlubuje: pravda je ode všeho oddělena, tj. není obsažena v ničem jsoucím, ani s ničím jsoucím není spojena, nýbrž naopak je ode všeho jsoucího oddělena. Dalo by se dokonce říci: Pravda je něčím docela jiným, odlišným ode všeho ostatního, je jinaká – v našem pojetí tedy ne-jsoucí, ne-předmětná.

(Písek, 091213-3.)